

2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ПРОЦЕСІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА: МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ

Боліновська Н. Я.

заступник начальника відділу обслуговування
розпорядників коштів та інших клієнтів місцевих бюджетів
Головного управління Державної Казначейської служби України у Тернопільській області
м. Тернопіль, Україна

АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ В ОБСЛУГОВУВАННІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Сьогодні, в умовах обмеженості бюджетних коштів є надзвичайно важливим ефективне їх використання. Одним із першочергових завдань стає визначення пріоритетів та встановленні безпосереднього зв'язку при виділенні, розподілі, виявленні джерел фінансування та контроль за ефективним використанням бюджетних коштів. Тому застосування програмно-цільового методу допоможе у досягненні цих завдань. Адже саме цей метод передбачає та встановлює безпосередній зв'язок між ресурсами та результатами.

Програмно-цільовий метод відповідно до статті 2 Бюджетного кодексу України — це метод управління бюджетними коштами для досягнення конкретних результатів за рахунок коштів бюджету із застосуванням оцінки ефективності використання бюджетних коштів на усіх стадіях бюджетного процесу. Особливості та застосування програмно-цільового методу визначено у 20 статті Бюджетного кодексу. У грудні 2014 року були внесені зміни до пункту 18 розділу 6 “Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу та ними передбачено, що програмно-цільовий метод у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів застосовується починаючи із складання проектів місцевих бюджетів на 2017 рік.

Застосування програмно-цільового методу у формуванні бюджету дало змогу першочергово зосередити увагу на результатах, яких потрібно досягти, а потім на ресурсах.

Впровадження цього методу бюджетування є однією з кращих практик, який покращує бюджетний процес, створює прозору та ефективну систему управління, забезпечує цільове використання коштів, забезпечує аналіз витрат бюджетних коштів та допомагає у спрямуванні фінансових ресурсів на користь більш ефективніших програм.

Програмно-цільовий метод є інструментом планування бюджету на середньострокову перспективу. Це враховано і у вітчизняній бюджетній практиці. Стаття 21 Бюджетного кодексу передбачає складання прогнозу на два бюджетні періоди.

Складовими програмно-цільового методу в бюджетному процесі є: бюджетні програми, відповідальні виконавці, паспорти бюджетних програм, результативні показники бюджетних програм.

Відповідно до 2 статті Бюджетного кодексу бюджетна програма — це сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій.

Відповідальні виконавці визначаються головним розпорядником за погодженням з місцевим фінансовим органом. Виконавцем може бути головний розпорядник бюджетних коштів або розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня, який виконує бюджетні програми в системі головного розпорядника. У процесі виконання забезпечує цільове та ефективне

використання бюджетних коштів, у межах виділених бюджетних призначень протягом усього терміну реалізації бюджетних програм.

Паспорт бюджетної програми — це документ, який визначає мету, завдання та напрямки використання бюджетних коштів, відповідальних виконавців, результативні показники та інші характеристики бюджетної програми, відповідно до бюджетного призначення, яке встановлене рішенням про місцевий бюджет. Паспорт бюджетної програми розробляє головний розпорядник бюджетних коштів протягом 30 днів із дня набрання чинності рішення про місцевий бюджет і затверджує наказом спільно з місцевим фінансовим органом.

Результативні показники визначають степінь виконання завдань бюджетної програми, структуру ресурсів та характеризують досягнуті результати бюджетної програми. Використовують чотири групи результативних показників: показники витрат, показники продукту, показники ефективності, та показники якості.

Моніторинг, який застосовують, дозволяє проаналізувати відповідність поставлених завдань до мети бюджетної програми, здійснювати оцінку ефективності бюджетної програми та визначити результати діяльності розпорядників бюджетних коштів, встановити причини неефективного виконання бюджетної програми, а також визначити доцільність її реалізації.

Методичні рекомендації розроблені Міністерством фінансів, дозволяють здійснювати порівняльний аналіз ефективності виконання бюджетних програм, враховуючи те, що одна програма може виконуватись різними розпорядниками бюджетних коштів. Для розрахунку використовуються показники ефективності та якості і за шкалою середніх індексів оцінюють ефективність бюджетної програми.

Державна казначейська служба здійснює обслуговування розпорядників бюджетних коштів лише за наявності паспорта бюджетної програми, затвердженого в установленому порядку. Паспорти бюджетних програм складаються та затверджуються головними розпорядниками бюджетних коштів за всіма бюджетними програмами затвердженими в додатку 3 до рішення сесії про місцевий бюджет на відповідний бюджетний період.

Після закінчення бюджетного періоду головні розпорядники бюджетних коштів подають звіти про виконання паспортів бюджетних програм до місцевих фінансових органів у паперовому та електронному вигляді в терміни, встановлені законодавством.

На даному етапі прийнято всі нормативно-правові акти, які дозволяють застосовувати програмно-цільовий метод бюджетування на місцевому рівні. Варто зазначити, що існує проблематика, яка полягає у наявності великої кількості неузгоджених між собою програм та нечітким визначенням завдань та мети бюджетної програми. Також існує проблема у недостатньому рівні спеціалістів об'єднаних територіальних громад та питання щодо технічної сторони отриманих файлів і звітності в програмному забезпеченні АС “Є-Казна”

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р.
2. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21.05.1997 р. №280/97-ВР.
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 р. №774-р. “Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами”.
4. Наказ Міністерства фінансів України від 26.08.2014 р. №836 “Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів”.
5. Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2014 р. № 1195 “Про затвердження Структури кодування програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів і Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів / Тимчасової класифікації видатків та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування, які не застосовують програмно-цільового методу”.